

Naročnina

za državo SHS:

a) po pošti mesečno Din 12
b) dostavljen na dom
mesečno " 10

za inozemstvo:

mesečno " Din 20

Sobotna izdaja:

v Jugoslaviji " Din 15

v inozemstvu " 35

Mesečna priloga: Vestnik SHS

SLOVENE

Cene inseratom:

Enostolpna petina vsake male
oglasila po Din. 1.— in Din. 1.50,
veliki oglas nad 45 mm vi-
sine po Din. 2.—, posiljena itd.
po Din. 3.—.Pri večjem naročilu popust.
Izbaja vanj dan izvzemši
nedeljska in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.

Poština plačana v gotovini.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne uran.
Ljubljanske št. 850 na naročnino in št. 349 za oglasne,
zagreb 39.011, sarajev 7563, praga in dunaj 24.797

Politika dobičkarstva.

Volivni boj v Ljubljani je zanimiv v toliko, v kolikor se v njem pokazuje vse slabe strani takomenovanih »naprednih« strank in v kolikor ta borba osvetljuje njihova politična načela. Da je in mora biti politika delo za javni, skupni blagor, o tem se »naprednjakom«, kakor se zdi, niti ne sanja. Uvodniki in polemike beležke njihovih glasil od »Jutra« do »Jugoslavije« to našo trditev čisto jasno in morda nehoti potrjujejo. Tako JDSarji kakor narodni zajedničarji imajo v politiki smisel le za posamezne osebe, ki pripadajo njihovim strankam, za kulturne in socialne naprave pa le v toliko, v kolikor jim služijo kot strankarski instrument in v kolikor so vsled socialne politike SLS prisiljeni, da capljajo za SLS vsled konkurence. Taka politika čisto naravno vodi do koritarstva na eni in polovičarstva na drugi strani. Kakšna splošnokoristna naprava se jim zdi nemogoča in če se kdaj katera ustavi, jo izračunano gotovo skušajo izrabljati v svoje strankarske in osebne svrhe. To je tudi povod, da SLS, poučena v tem oziru v nešteti slučajih, tem ljudem ne zaupa več in s temi strankami odklanja skupno delovanje, vsakokrat so jo še prevarili ali izrabljali.

En sam stavek v večerajšnji »Jugoslaviji« pove vse. »Pred kratkim je izbruhnila stavka pri katoliškem tovarnarju K. Polaku, katerega interese zastopa SLS.« Tako »Jugoslavija«. Ni-li to eklatanten dokaz naše trditve o NSS, katere glasila je »Jugoslavija«? Ne potrjuje li s tem vsajilo NSS samo naše trditve, da »napredne« stranke ne poznajo političnega načela vseh zdravih in poštenih strank na svetu, da mora politika predvsem skrbeti za blagor splošnosti? Ne, ti »politiki« mislijo, da stranka nima nobenega drugega razloga in smisla, kakor da skrbi samo za izvoljene strankarske poedince.

Da se demokratska stranka drži doledno tega političnega pravca, je itak splošno znano. Vse brezštevne korupcijske afeze, namešanje, odstavljanje in napredovanje uradništva, vse to je samo naravna posledica demokratskega političnega pravca in demokratske politične morale.

Poldrugo leto prosjači uradništvo, da se mu izboljša nevzdržni gmotni položaj, toda dr. Zerjav dobi hitre noge samo — pred volitvami, pa še tedaj seveda samo v toliko, da do volitev natrosi svojemu poslušnemu uradništvu nekoliko peska v oči. Že par let se slišimo venomer isto demokratsko himno, da demokratska stranka »konsolidira državo«, čemur se mora vsak človek spričo dejanskih razmer ironično nasmejniti. Kot vladna stranka bi morala to svojo dolžnost tudi vršiti, brez obzira na to, kakšen odmev da bo v javnosti.

Tako n. pr. je pretresal večeraj demokratski klub novi zakonski predlog o neposrednih davkih. Ne spuščamo se pri tej priliki meritorni v to vprašanje, rečemo samo, da je ta zakonski načrt nesprejemljiv in samo nov dokaz nesocialnosti demokratske stranke, ki je za davek od dela. Toda če je demokratska stranka prepričana, da je ta davek potreben in pravičen, o čemer mi seveda nismo, potem bi moral strankin parlamentarni klub to odkrito povedati. Toda ta zakon bi pred volitvami na volivne mase neugodno vplival. Zato ga je treba finančnemu odboru vročiti v nadaljno razpravo.

Samo v samohvali so »naprednjaki« veliki mojstri. Kdor malo pozna zgodovino Slovenskega vseučilišča in njegovo trnjevo pot, se bo od srca nasmejal izborni »Jutrovi« šali, da so demokratje »pri učnih zavodih gori do univerze« pospeševali vse, kar je bilo pospeševanja potrebno in vredno. Mi bi po »Jutrovi« tezi logično zaključili, da se jim pospeševanje ljubljanske univerze ni zdelo potrebno in vredno.

Takšna je politična morala »naprednih« strank. Povsod in vselej izven v — politično osebno in strankarsko dobičkarstvo.

Seje odborov Hrvatskega bloka.

POSLANCI STRANKE PRAVA SE IZKLUČIJO IZ BLOKA.

Zagreb, 25. novembra. (Izvirno) Danes dopoldne so se vršile seje izvrševalnih odborov »Hrvatske republikanske seljačke stranke«, »Narodnega kluba« in »Hrvatske stranke prava«.

Na seji seljačke republikanske stranke pod vodstvom Stjepana Radića se je po dolgi debati, v kateri se je pokazalo, da so vsi člani v glavnem enega mnenja, soglasno odobrila dosedanja akcija predsedništva stranke in se je soglasno sklenilo, da se predsedstvu da polnomoč, da to akcijo v dosedanj smeri nadaljuje in vodi dalje razgovore za sporazum s predstavitelji srbskega naroda. Prejšnji sklep, da se imajo poslanci stranke takoj, ko predsedstvo smatra, da je prišel za to moment, podati v Belgrad v skupščino, ostane popolnoma v veljavi. Izvrševalni odbor je takisto odobril korak predsednika Radića, da se ima hrvatskemu bloku predložiti, da se naj poslanci (frankovske) stranke prava izključijo iz bloka.

Analogne sklepe je storil tudi »Narodni klub«, ki je dal predsedstvu polnomoč, da akcijo za sporazum s Srbi nadaljuje.

V smislu teh sklepov je na to centralni odbor »Hrvatskega bloka« enoglasno sklenil, da se predloži izključitev članov (frankovske) stranke prava plenumu »Hrvatskega bloka«, kateri ima sejo danes zvečer.

V današnjem »Slobodnem Domu«, glasilu Stjepana Radića, v katerem se današnji dogodki na sejah omenjenih strank predvidevajo, odkriva Radić jako senzacionalne stvari ter pripoveduje, da so frankovci prejeli zadnji čas od generala Sarkotića na Dunaju pismo, v katerem le-ta frankovcem dopoveduje, da je zdaj, ko je zavlada v Italiji Mussolini, ki da uživa simpatije mažarskih fašistov, prišel čas, da se Hrvti osvobodijo srbskega jarma. Mažari da so slejkoprej pripravljeni zagotoviti neodvisnost Hrvatske, katera naj bi z Mažarsko, ki postane zopet monarhija, stopili v personalno unijo. Vsled vpliva tega pisma — tako trdi dalje Radić —

Izjava Stojana Protića.

Belgrad, 25. nov. (Izv.) Današnja »Tribuna« objavlja intervju s Stojanom Protićem, kateri je na vprašanje, kaj je njegovo stališče z ozirom na sporazum s Hrvatskim blokom, izjavil: Vidovdanska politika je nesrečna, zato se moramo vrniti k narodni politiki od 1. decembra 1918 ter izpremeniti in popraviti to, kar se je leta 1921 pokvarilo.

Konferenca vojvodinske radikalne stranke.

Belgrad, 25. nov. (Izv.) Danes so odpovali Nikola Pašić, Laza Marković in Miša Trifunović v Novi Sad na konferenco radikalne stranke v Vojvodini. Konferenca je sklicana za to, da zavzame stališče proti Stojanu Protiću. Istodobno pa sklicujejo tudi pristaši Stojana Protića konferenco.

Proglas poslanca Angjelića.

Belgrad, 25. nov. (Izv.) Poslanec Angjelić je izdal na volivce rudniškega okraja proglas, v katerem jih pozivlja, naj osvobodijo Belgrad od sledečih treh nesreč: 1. radikalov, 2. bankokratov in 3. prečanskih Srbov!

Nespremenjeni položaj.

Belgrad, 25. novembra. (Izv.) Tekom današnjega dne ni bilo nikake izpremembe v političnem položaju. Delal ni noben odbor in noben pododbor. V splošnem vlada optimistično razpoloženje.

DEMOKRATSKA TAKTIKA.

Belgrad, 25. novembra. (Izv.) Danes dopoldne so pretresali v demokratskem klubu novi zakonski predlog o neposrednih davkih. Splošno je prevladovalo mnenje, da

mu je dr. Prebeg izjavil v imenu izvrševalnega odbora Hrvatske stranke prava, da le-ta ne more odobravati, da se zastopniki bloka pogajajo s Srbi, ker da je hrvatsko vprašanje mednarodno vprašanje. Zato da se trije zastopniki stranke prava na noben način ne morejo in ne bodo podati v Belgrad, da se razgovarjajo s srbskimi politiki glede vstopa v parlament. Radić nato piše, da je Prebeg izjavil, da sicer Hrvatski blok hrvatsko vprašanje smatra za mednarodno (!), da pa je za rešitev istega najboljši pot direktni sporazum s Srbi. Ker se stranka prava tega pota odreka, more ona svojo politiko voditi samo izven bloka. Zato je on sklenil, da se plenumu bloka predlaga, da se frankovci iz njega izključijo.

V istem »Slobodnem Domu« piše Radić o seji plenuma Hrvatskega bloka: Predsednik hrvatske republikanske seljačke stranke bo danes plenumu Hrvatskega bloka predlagal, da se naj vsi člani izjavijo o sledečih vprašanjih:

1. Da-li se brezpogojno za to, da se takoj brez vsakega odlašanja zruši Pašić-Pribičevićeva vlada?

2. da se mesto nje sestavi takoj volivna vlada, katera naj takoj ali vsaj v najkrajšem času razpiše svobodne volitve; katera naj vodi nazunaj miroljubno, toda odločno politiko napram Italiji in Mažarski; katera mora milijardna posojila uporabiti v občenarodne svrhe, katere kot take označijo merodajni strokovnjaki;

3. katera ima spremeniti vladne in upravne metode na boljše in to zlastiv Banovini, Dalmaciji in Bosni.

O sporazumu med hrvatskim in srbskim narodom se nima zazdaj nič opredeljenega določiti razun sledeče:

1. Da je sporazum v principu absolutno potreben;

2. da se ima ta sporazum ravnati po volji tako srbskega kakor hrvatskega naroda in

3. da se ima skleniti po svobodnih volitvah.

bi ta zakon pred — volitvami na volilne mase neugodno vplival. Zato so sklenili, da se predlog izroči finančnemu odboru v nadaljno razpravo.

Križev pot uradniškega zakona.

Belgrad, 25. nov. (Izv.) Komisija za revizijo zakona o uradniških dokladah je izdelala danes svoj predlog ter ga izročila ministru za finance. Komisija predlaga, da se uradniki razdelijo v 3 kategorije: ukazne, vladne in uslužbenice. Maksimiranje uslužbeniških doklad se naj ukine ter naj se redukcija čimprej izvede. (Glasom neke prejšnje statistike je vseh uradnikov 152.000.) Ker bodo ti predlogi pri vladi naleteli na težkoče, se bo stvar še nekaj časa vlekla.

Izmet paša in dr. Ninčić.

Lausanne, 24. nov. (Izv.) Pred današnjo dopoldansko sejo se je sestal dr. Ninčić z Izmet-pašo. Izmet-paša je izjavil Ninčiću, da angorska vlada ne neti nikakih nemirov v Južni Srbiji, ker nimajo kemalisti nobena poželjenja po jugoslovanskem ozemlju. Dalje je rekel, da bo zahteval od angorske vlade tudi tozadevno formalno izjavo.

SPORAZUM MED TURKI IN ZAVEZNIKI V CARIGRADU.

Carigrad, 24. nov. (Izv.) Po dolgem razgovoru z zastopniki turškega guvernerja v Carigradu so sklenili komisarji medzavezniške policije, da izroče policijsko oblast v Carigradu turški policiji. Medzavezniška policija bo poslovala le v slučaju, kadar pojde za tužje.

ODRIN — TURSKI.

Atene, 24. nov. (Izv.) Turške čete so danes zasedle Odrin.

Shod SLS za Ljubljano.

Danes ob pol desetih dopoldne se bo vršil v dvorani »Uniona« shod somišljenikov Slovenske Ljudske Stranke.

Dnevni red: Občinske volitve v Ljubljani.

Na shodu govore: glavni urednik Fr. Smodej, dr. Stanovnik, dr. Rožič, Vrtovec in Kremžar.

Somišljeniki se vabijo, da se shoda udeležijo.

Vodstvo SLS za Ljubljano.

Angleški parlament.

Ustava Irske. — Velika in mala antanta složni. — Važna izjava Labour Party o mirovnih pogodbah.

London, 25. nov. (Izv.) Na današnji seji spodnje zbornice je Bonar Law predložil zakonski načrt ustave bodoče neodvisne Irske. — Današnja seja se je pečala večinoma z vnanjepolitičnimi vprašanji. Mac Neill, državni tajnik za vnanje zadeve, je izjavil, da so vlade velike in male antante v Lausanni v vseh vprašanih edine. Lord Curzon ne izgublja niti za trenutek iz vida svobode morskih očin. — Govornik »Labour Party«, Morell, je izjavil, da Anglija ne sme dalje trpeti, da se vse vnanjepolitične zadeve obravnavajo pod plaščem diplomatske tajnosti. Ta razvada je rezultat mirovnih pogajanj in mirovna pogajanja so plod tajne diplomacije, ki je delala brez ljudske volje in proti ljudski volji za hrbtom parlamenta po krivdi liberalne stranke.

PRITISK BREZPOSELNIH NA BONOR LAW.

London, 25. nov. (Izv.) Izvrševalni odbor brezposelnih je podal izjavo, da so brezposelni sklenili, ostati v Londonu, dokler ministrski predsednik Bonar Law njihove deputacije ne sprejme. Na deželo so bili poslani pozivi, naj nove čete brezposelnih pridejo v London, da tu povečajo pritisk na vlado. Obenem je bil izdan poziv na brezposelne na deželi, naj takoj začno organizirati akcijske odbore, ki bodo imeli nalogo od vlade izsiliti pomoč.

Zaupnica novi nemški vladi.

Berlin, 24. nov. (Izv.) Državni zbor je sprejel predlog demokratov, da se izreče vladi zaupnica. Proti zaupnici so glasovali le komunisti in nemški nacionalci.

DELNA KRIZA V NEMŠKI VLADI.

Berlin, 25. nov. (Izv.) Nemški prehranjevalni minister dr. Müller je po 36-urnem poslovanju odstopil radi hudih obdolžitev od strani socialnih demokratov.

Rusko-italijanski odnošaji.

Rim, 25. nov. (Izv.) »Messaggero« poroča iz Moskve, da je ljudski komisar za zunanje zadeve Čičerin dal italijanskemu odpravniku poslov zagotovila, da je konflikt radi svoječasne napada na rusko zastopstvo v Rimu poravnal. Izjavil pa mu je nadalje, da se trgovska pogajanja med Rusijo in Italijo ne bodo nadaljevala poprej, predno Italija ne vrne svoj čas zaplenjenih denarjev ruske misije v Rimu.

DELAVSKA UNIJA V ITALIJI.

Rim, 25. nov. (Izv.) Italijanska Delavska Unija je na zborovanju v Milanu sklenila ustanoviti enotno politično organizacijo italijanskega proletarijata na narodni podlagi in izven vseh strank po vzgledu angleške Labour Party.

PODMORSKI KABEL MED RIMOM IN AMERIKO.

Rim, 25. nov. (Izv.) »Messaggero« poroča: Destern Union Telegraf Company je z italijansko vlado sklenila pogodbo, po kateri bo položila ta družba direktni podmorski kabel med Rimom in Newyorkom.

NOVI WRANGLOVCI.

Rim, 25. nov. (Izv.) V Split so došle zadnje čete Wranglovcev, ki so pred tur-

sko armado pribežale s polotoka Galipoli. Tu so bili Wraglovi izkrcani ter se bodo razdelili med krbs ebrs -sčeniaterdrgove razdelili med srbske garnizije.

KRHANJE SLOVAŠKE LUDOVE STRANKE.

Bratislava, 25. nov. (Izv.) Pri Prešovem na Slovaškem se je osnovala organizacija levega krila slovaške ljudske stranke in se ta korak utemeljuje z izstopom posl. Vrabca iz stranke.

BANKA PRED SODIŠČEM.

Brno, 25. nov. (Izv.) Državne pravdnštvo je uvedlo zoper Moravsko-slesko banko kazensko postopanje radi kride.

Svinje.*

(Dopis z dežele.)

Nikar se ne ustrašite, g. urednik, in ne mislite, da se hočem pod tem naslovom pečati z ljubljanskimi občinskimi volitvami. Lahko bi naslovil svoje vrstice tudi »Izvoz in uvoz«, ampak ker sem že napisal tako, kakor sem zapisal, naj ostane zapisano oziroma pri Vas tiskano kakor je: svinje.

Ce se ne motim, je bil letos poleti enkrat v Ljubljani ministrski svet. Takrat smo brali mi na deželi v raznih listih, da je to za Ljubljano velika čast in podobne reči. Takrat še nismo vedeli natanko, v čem pravzaprav obstoji ta velika čast. Danes pa vemo, da obstoji ta velika čast v tem, ker je takrat slo za debele svinje.

Pred ministrskim svetom v Ljubljani namreč visoki gospodje niso vedeli, da se ljubljancem, zlasti uradnikom, slabo godi. To so zvedeli šele v Ljubljani. Povedal jim je to skrivnost g. minister dr. Gregor Zerjav. On bi bil gospodom to skrivnost lahko razodel sicer tudi že v Belgradu. Toda to nič ne stori. Glavno je, da jo je razodel; kraj je tudi postranskega pomena, ker glavna reč je, da so gospodje sploh enkrat to skrivnost zvedeli, pa magari, da so zvedeli zanjo v Jeruzalemu.

Torej na kronskem svetu je g. minister dr. Zerjav razodel ministrom, da so ljubljanski uradniki lačni in je rekel, da jih je treba nasititi. »Kako pa?« — so vpraševali drugi. »Pa z mesom, gospodje, s slamo vendar ne!« — se je odrezal Gregor. »Kje ga boš pa vzel?« — »Tam, kjer je! Na kmetih!«

In ministri so sklenili, da kmet ne sme več prodajati svojih prascev — pardon, svinj, ker tako stoji v naslovu —, kamor bi hotel, ampak da jih mora prodajati doma, prodajati za »zdravo« jugoslovansko valuto, in sicer za jako malo valute.

Tega kronskega sveta so se bili udeležili tudi g. minister Pucelj. Gospod minister Pucelj iz Velikih Lašč so dobro vedeli, kaj pomeni taka »kupčija« za kmeta, ampak zgenili se niso, prav nič se niso takrat na kronskem svetu zgenili za blagor kmeta in za blagor slovenskih svinj, temveč so trdovratno molčali! Da, gospod minister Pucelj so takrat molčali kakor pobeljen grobl!

Tako je bilo poleti, v času, ko je bil v Ljubljani kronski svet in ko so vladni ljudje rekli, da bo brzkone vojska.

Pa je prišla hladna jesen in z njo vred tudi ljubljanske občinske volitve. G. minister dr. Zerjav je dejal, da bo partijo z lačnimi ljudmi izgubil, gospod minister Pucelj pa so dejali, da tudi. In sedaj je nastalo lasanje med obema: Dr. Zerjav je hotel imeti svinje in z njimi vred »svinjo« pri občinskih volitvah, gospod minister Pucelj pa

* Z vsebino dopisa se uredništvo sicer ne strinja v celoti, ampak ker pove marsikaj dobrega, ga objavljamo. — Ur.

tudi niso hoteli »svinje« za bodoče državnozbornske volitve izpustiti meni nič, tebi nič. Sedaj trpi uboga slovenska svinja: Gospod minister dr. Zerjav jo vleče za rilec, gospod minister Pucelj pa za rep. Uboga svinja pa cvili in cvili...

Jaz pa na usmiljen človek in zato se mi smili tudi slovenska svinja. Zato pravim na eno stran:

Vi, gospod dr. Zerjav, bi bili čisto lahko utešili glad ljubljanskih uradnikov, če bi jim preskrbeli nekaj več plače. Je pa že h... ali recimo rajši zaradi današnje nedelje: Je že hudo, da papirnata jugokrona ni zlati dolarček! Toda dobra je jugokronica še vedno, zlasti če jih je mnogo! Če ima človek kakih 50 tisoč »jugo«, mesečno, mu zemlja za 5 kron ne bo predraga. Drago je namreč to, česar človek kupiti ne more. Torej če bi bili vi rekli svojim tovarišem na ministr. svetu, naj le po prodajo svoje svinje, kamor hočejo in drago in poceni, kakor hočejo, zato boste pa Vi pobirali od kmetov — pa ne samo od slovenskih, ampak tudi od onih gospodov v Vojvodini in v Srbiji! — primeren davke, bo vsega krega za slovenske ali srbske ali vojvodinske svinje ne bilo. Klali in jedli bi jih bili lahko na Dunaju, v Trstu in v Ljubljani do mile volje, že zato, ker pravijo, da svinj na svetu nikoli ne zmanjka, ampak jih je več kot ljudi.

Na naslov gospoda ministra Pucelja pa bodi rečeno in povedano:

Kakšen kmečki zastopnik rve pa Vi? Ali niste bili na ministrskem svetu poleg? In če niste bili, ali niste pozneje zvedeli za sklepe ministrskega sveta? Vi ste to morali zvedeti in če ste to zvedeli, da morajo ostati svinje v Sloveniji doma, zakaj niste takrat takoj napravili kravala? Zakaj niste že takrat zagrozili z izstopom iz vlade? Zakaj ste šele sedaj pripravljali potegovati se za znižane vozne karte za svinje iz Slovenije in Jugoslavije? Zakaj?

Vse diši po neki dogovorjeni igri med obema slovenskima ministroma. Tega seveda ne ve eden ne drugi, kako se nam morejo Srbi v Belgradu božansko — ali, ker že pišemo o svinjah, recimo svinjsko — smejeti, ko vidijo, kako si ležita dva ministra iz Slovenije v laseh za — svinjel Tega ta dva gospoda ne vidita in ne razumeta. Ne razumeta, ker igrata skupno igro proti »klerikalcem«, češ, če partije ne dobi Grog, jo naj pa Janez, ampak »klerikalci« bo plačal. Seveda bi jo, če bi bil tako naiven, kakor si predstavljata g. ministra dr. erjav in Pucelj.

Dekliški tečaj v Celju.

Slovenska krščanska ženska zveza je priredila v nedeljo, 19. t. m., dekliški tečaj v Celju, katerega so se udeležile zastopnice »Dekliških zvez« in drugih ženskih društev na Štajerskem; odposlala pa je svoje delegatke tudi Koroška. Okoli 500 žen in deklet se je zbralo, da prisostvuje tečaju, ki naj bi jim podal temeljne misli o vsestranskih ženskih nalogah v družinskem in družabnem življenju ter orisal globoko zasnovan program krščansko mislečega žensstva.

G. Marko Krajinč je otvoril tečaj, ki se ima, kakor isti dan tudi v Ljubljani, vršiti vsaj idealno v znamenju dobrodelnosti in abstinence, nakar je prevzela vodstvo zborovanja ga. dr. Angela Piskernik. V svojem pozdravnem govoru je naglašala, kako naj stremi vse organizirano žensstvo za tem, da vzgoji dobre matere-gospodinje in kako naj ravno žena posveča vso skrb povzdigi ugleda našega družinskega življenja.

— Čakajte... Da, seveda, rejen gospod, rdečkast in njegova gospa, vesela debeluharica s tenkim glasom, po mojem mnenju prav lepa ženska, in pa njuna hči, ki... Ali jo poznate, gospod Mouillard?

— Seveda, gospa Meninova, ni vam je treba opisovati. Rekli ste jim, da me ni in oni so vam odgovorili, da jim je zelo žal.

— Posebno gospa. Hropla je in soplja. »Ta dobri gospod Mouillard!« je pravila, »nesrečni smo, v resnici nesrečni, gospa Meninova; pridemo v Pariz, on pa mora v Italijo. Kako srečna bi bila, če bi ga mogla videti, gospod Robinet in jaz.«

— Lorinet.

— Da, Lorinet; posetnica je tamle... »Rekli boste, gospa Meninova, da sem muhasta, ali reči vam moram, da bi neznansko rada pogledala v njegovo sobo. Studentovska soba to mora biti nekaj zajemljivega. Počakaj tu, moja Berta!« »Saj ni v tem nič posebnega.« sem jim rekla, »gospodična si tudi lahko ogleda.« Nato sem jim razkazala vse.

— Obisk menda ni trajal dolgo?

— Še zadosti. Dolgo so prelistavali vaš album s fotografijami. Človek bi mislil, da kajtakega tam nimajo. Gospa se ni mogla dosti načuditi. Sami gospodje, sami moški, je govorila: Julij, ali viliš? — Oh presneto, sem rekla, to je pri nas vedno, sami moški, nobene ženske, samo

Prva predavateljica, ga. Cvelba, je v globoko zamišljenem govoru očrtala pomen žene v družini. Družina je temeljna stanica vsega družabnega življenja. Čim boljša je družina, čim globokeje leži v njej zavest nujne potrebnosti, tem močnejši bo narod, sestoječ iz teh družin. Pri nas družinskega življenja ni. Može iščejo pomenka in razvedrila izven rodbine; posečanje gostila in vinskih kleti je postalo obvezno kakor niti očenaš ni obvezen v njihovi družini. Vse naše družinsko življenje je holno in zato je naloga žene, da ustvari zdrave razmere in srečne družine. Ženi je treba izobrazbe in dosti trdnje volje. Postati mora žarišče domačega življenja. V tej smeri se naj giblje delovanje žene-materi!

Gdč. Cilka Krekova je v svojem izčrpnem govoru o ženi in gospodinjstvu podala navzdušim toliko koristnih namigljajev, kakor jih dostikrat ne nudi niti naitemeljitejša strokovna knjiga. Vse je bilo izbrano praktično, brez vsakih fraz; govorilo je izkustvo, ne teorija. Še posebno zanimivo je postalo predavanje, ko nas je seznanila gospodinja v zgodovini gospodinjstva naobrazbe z osnovami in ukreni drugih držav. Povsod se odvijajo tozadevni tečajji, in na tiseče deklet poseča državne gospodinske šole.

Kot tretja učiteljica na tečaju je nastopila ga. Golobova s svojim lepim govorom o ženi in dobrodelnosti. Ravno ta panoga javnega delovanja je najbolj prikladna ženskemu značaju. Ženska duša je nežna, polna ustajljenja; možu sega tuda beda komaj do glave, kjer jo zmelle, da je več ne vidi, ženi pa sega do srca. Zato unija po ženski pomoči beda starih, »epih, onemoglih, kričih sirota, berač, bolnik. — Vsako društvo mora ustanoviti dobrodelni odsek, ki naj razporeči svoje delovanje po celi občini. — Udeležence tečaja so izredno razno sledile govoru ter se udeležile debate, ki se je sukala v prvi vrsti okoli vraščanja nezakonskih mater. Vse misli so šle za tem, da je treba moralo širiti, da na naj človek ne obsoja, temveč — pomaga.

Ko je g. Marko Krajinč v vznesenih besedah govoril o velikem pomenu »Dekliških zvez« in pojasnil načrt njih centralizacije, je kot zadnja govornica pričela razpravljati ga dr. Piskernik o temi »Žena in javnost«. Govornica poudarja, da smatra to dobo ženskega javnega delovanja za prehodno dobo in da mora potem žena v družino nazaj. V javnosti naj ostane samo vtolilko, vkolikor to zahteva sreča družin, žen in otrok. Treba nam je bolniških střežnic in delavk na polju dobrodelnosti; treba vzgojiteljice (učiteljice), profesorice, zdravnice in — ženskih poslanec! Čim prej bo imela žena politične pravice, tem prej bo pomagala ustvariti one družabne pogoje, ki bodo omogočili postanek in obstoj družine na eni strani in na drugi razmah ženskih organizacij, ki bodo res koristne in plodonosne kakor za narod, tako za državo.

Diskusija je dogmala, da čuti žena krivico, ki ji jo delajo s tem, da ji kratijo volivno pravico. Ugovori, da intelektualno ni zrela, ne držijo.

Vse predavateljice so žele za svoje izvrstne referate živahno odobravanje. Debatata je bila živahna.

Tečaj je zaključila ga. dr. Piskernik z željo, da ponese zbrano žensstvo vsaj nekaj dobrih misli v svoje domove in da bo sodelovalo pri vzgoji novega rodu, ki naj bo plemenitejši od zdajšnjega in — srečnejši.

Pridobivajte novih naročnikov!

Jaz, pa to ni nič. Jaz hočem imeti le mladence na...

— Ze dobro, že dobro, gospa Meninova. Vem, da ste imeli vedno predobro mnenje o meni. Ali Lamprona ni bilo?

— Predvčerajšnjem. Odpotoval je za dva tedna na deželo, da naredi portret nekoga župnika ali celo škofa.

15. julija.

«Poldne, kralj poletja...» Na pamet jo znam, kakor bi rekel moj stric, iz »Gospoda grofa od Isle«. Ti verzi mi zvene po ušesih vsakokrat, kadar se vračam od obe da v pisarno, ki sem jo zapustil pred eno uro. Dobri Bog, kakšna vročina! Prišel sem iz južne dežele: pa to ni bilo nič proti Parizu v juliju. Asfalt se taja pod nogami, lesni tlak se kuha v katranovi tekočini. Dva setkrat na dan vam je edini ideal vrček svežega piva. Zidovje vam ponuja svojo vročino, prah iz javnih nasadov, ki so ga pešči razpetali, vstaja pod brizgano vodo in lega v bližini na mimoidoče kot bel oblak.

Da je nesreča popolna, so vsi moji znanci na deželi. Gospa in gospodične Boulovo so v kopališču v Trouvillu; drugi pisar se še ni vrnil s počitnic, četrti je čakal name, da odleti. Lamprona je zažrtla Nj. Visokost in še bolj senčnat gozdovi; glasu ne da od sebe. Celot oha Plumetova sta zavrila svoja vrata in se odnelja proti Barbizonu. To naju zbližuje, starega

Shodl »Zveze delovnega ljudstva«.

Zveza delovnega ljudstva priredi bodoči teden sledeče shode:

26. novembra ob 3. uri pri Ponikvarju na Barju.

26. novembra ob 4. uri na Dolenjski cesti v gostilni pri Kramarju.

27. novembra ob pol 8. uri zvečer na Dunajski cesti v gostilni Kačič.

28. novembra ob pol 8. uri zvečer za Krakovo in Trnovo v gostilni Soklič. Pred konjušnico.

29. novembra ob pol 8. uri zvečer za Slovenski okraj v gostilni Lozar.

29. novembra ob pol 8. uri zvečer za Poljski okraj ter za bližino mostu Sv. Petra v gostilni Cenčič na Sv. Petra nasipu.

30. novembra ob pol 8. uri zvečer za Vojmatski okraj v gostilni Poljšak na Martinovi cesti.

30. novembra ob pol 8. uri zvečer za Šiško v salonu Reininghaus.

Volivno gibanje.

JDS., državni nameščenci in dr. Jože Bohinjec. Na slavospev, ki ga je spustil v petkovo številko »Napredne Ljubljanec« dr. Jože Bohinjec na naslov JDS in njene velike brige, skrbi in zaslug za uradništvo, bi konstatiral samo sledeče: Dr. Jože Bohinjec ni državni nameščeneec, ampak uslužbenec pri enem izmed delavskih zavarovalnih zavodov, ki imajo svojo lastno upravo, stoji pa pod kontrolo države. V tej službi ima najmanj trikrat večjo plačo kakor vsak njegov tovariš z akademsko izobrazbo v državni upravni službi iste starosti in istih službenih let. Zato prav lahko občuduje »gigantsko« borbo JDS za zboljšanje gnetnega položaja uradništva, ne da bi mu bilo treba zraven prezebat, skrivati svoje ponošene obleke in kaditi tobak najslabše vrste. Tudi splečalo se mu bo, ako bo ta občudovanja prinašal ob volivni borbi na papir. Zavarovalne zavode ima vse v rokah Intelligencia iz vrst JDS in NSS, nadzira jih država po ministrstvu za socialno politiko in to vodi — dr. Zerjav. Po tem pojasnilu bo vsak vedel, koliko je vreden ta slavospev. Dr. Jožeta Bohinjca bi rad prosil samo v eno pojasnilo: Kako si on predstavlja nagajanje opozicije v parlamentu tedaj, ko je dr. Kumanudi maksimalni doklade nižjim uslužbencem, ali pa tedaj, ko se je dr. Zerjav, kakor se sam hvali, trudil na vse kriplje, da pregovori dr. Kumanudija, da izpolni v decembru l. 1921 dano besedo in izplača državnim nameščencem poviške. Rado vedni smo, v čem je obstojalo nagajanje opozicije pri teh dveh prilikah, ki jih imamo državni nameščenci posebno v spominu? — Državni nameščeneec, samec, okrajni komisar, star 35 let, z 8 službenimi leti, služim mesčno Din 956 brez komisij.

Shodl kršč. soc. delavstva v Unonu je zbdel »Jutrovec«. Za shod se ni delala nobena kričeča reklama, vabljeni so bili po organizacijah le volivci, kršč. delavci in nameščenci. Po soglasnih sodbah se je zbralo na zborovanju do 600 kršč. socialcev organiziranih v kršč. soc. delavski organizaciji. »Jutrovec« poročevalec je tedaj, ko je videl, da ljudje še prihajajo, pokukal s svojim pobčnikom v dvorano ter ugotovil, kaj na slepo, da je bilo navzočih le 167 oset. Potem pa je odkuril, dobro vatoč, da pregledale ostale in dobro videč, da cel

Packa.

42

Francoski napisal René Bazin — Poslovenil A. B.

(Dalje.)

Čudno, da ni še tretje: Berta Lorinetova, brez poklica, ki išče moža. Težko jo bo preskrbeti! Najbrž se ni upala pustiti svoje posrednice pri mladem možu: to bi se ne spodobilo. Toda bila je prav gotovo z njima. Mislim, da je to zopet ena od stricovih zvijač, ki jih ima za tenko razpredeno pajčevino, ki pa so debele kot kabelj prekmorske napeljave. Lorinetovi so me prišli obiskat, da bi na eni strani mogli kaj sporočiti o meni, na drugi strani pa so mi hoteli poklicati v spomin vse krasote dolgokrake Berte.

— Dobro jutro, gospod Mouillard!

— Glej, glej, gospa Meninova! Dobro jutro!

— No, vendar ste nazaj! To ste ogorili! Pa mislim, da vam ni škodovalo.

— Prav nič, hvala. Ali me je v tem času kdo obiskal?

— Takoj vam povem: prišel je mož, ki popravlja pipe. Petelin mi je ostal v rokah. Seveda nisem bila jaz nič kriva. To vam je bila povodenj, groza! Torej...

— Ze dobro, petelinja je treba plačati. Ne govoriva več o tem! Toda ali je prišel kdo k meni, gospa Meninova?

pisarja Jupilla in mene. Rad se pogovarjam z njim. Dobrota in poštenost sta njem, celo filozofija, ki gotovo nima na sebi nič nemškega, ker jo razumem. Pomi lem sem mu zaupal svoje skrivnosti, ki potrebujem nekoga, ki se mu potožim, ko bi se sicer dušil na znotraj kot na zuna. Kadar mi sedaj prinese spis, mi ne pravim več: »Ze dobro«, ampak: »vse lile malo, gospod Jupille!«; zaprem vrata in pogovarjava; pisarji mislijo, da gre pravniško modrost, toda pri moji veri, je vse kaj drugega!

Včeraj mi je na primer pošepetal uho:

— Sel sem skozi Univerzitetno ulico veste, kmalu bosta doma.

— Kako to veste?

— Videl sem ogljarja, ki je nesel tri dve vreči oglja. Vprašal sem ga, za kaj to je vse.

Ravnokar sva imela pogovor, ki pča, kako sem mu prirasel k srcu. Dal je podpisati pogodbo. Ko sem prečital mu mrmraje priklimam, se gospod Jupille oddalji.

— Ali mi imate kaj povedati, gospod Jupille?

— Prosil bi vas nečesa — usluge pravzaprav časti.

— No?

— V tem času se najbolje lovi rko je malo vročine.

sume še prihajajo. Ugotavljamo pa, da hod ni bil shod SLS, ampak kršč. soc. de-avške organizacije. Da vse to »Jutrovec« trašno peče, je jasno. Ampak ni ne kava-irsko in ne doktorsko, resnico tako potvar-ati. In če jo gospodje potvarjajo, je le zna-jenje, kako neljuba jim je in kako jih reše tako zborovanje kršč. soc. proletar-ata, ki je bilo prirejeno brez plakatov in rez pozivov v listih. Potrkajte se na prsi n povejte, če cela vaša stranka zmore vsaj ol takega shoda, ki bi se vršil tako mir-oc, dostojno in navdušeno. Ko bi bil »Ju-rov« poročevalec imel korajžo ostati v Ivorani, bi bil priča velikanskega navdu-jenja, ki kaže, kako resno smatra kršč. soc. delavstvo svojo nalogo pri teh volit-ah, ko gre zato, enkrat za vselej obraču-ati s kapitalistično kliko na ljubljanskem nagistratu.

»Slavospev Pepetu Turkcu«. Pod tem naslovom »Sl. Narod« na oster način napada g. Jožefa Turka, ki kandidira na listi mla-linov. Tako le ga obdeluje: »Ne vemo, ako le to g. Turku prav, če se mu poje slava (v mladinskih listih), ker se pač še spominja, da ni bil v svojem življenju ravno posebno zvest svojim načelom in prepričanju. Vsa Ljubljana namreč ve, da je g. Pepe Turk prišel v občinski svet kot klerikalni kandi-dat, in da je šele kasneje preokrenil svoj plašč in zajadral v liberalni tabor. Pa še drugih malenkosti se spominjajo Ljubljan-čani. Kakšne borbe je imel svoj čas z Adol-fo Ribnikarjem, ki ga je hotel potisniti v ozadje, ni pa še tudi pozabljeno, da je g. Pepe še lani in letos rohnel nad mladino in po vseh oštarijah oznanjal, da je že skraj-ni čas, da se enkrat pomete z mladino. No, ja, časi se pač spreminjajo in z njimi g. Pe-pe Turk. Danes se isti g. Turk valja v pra-hu pred mladino in se čuti v devetih neba-sih, ker je pil bratovščino z velikim gro-movnikom.« — To je interesanten popis li-beralnega voditelja. Toda ne vemo, če je »Slov. Narod« poklican, g. Turku kaj take-ga očitati. Da je bil g. Turk kedaj »klerika-lec« in da je od »klerikalcev« uskočil, to mora biti za »Sl. Narod« celo priporočilo, saj je g. dr. Ravnihar l. 1908 tudi kandidi-ral na skupni listi s »klerikalcem« proti »naprednemu« kandidatu. Sicer pa se je »Slov. Narod« Turkovih slabih lastnosti spomnil malo pozno. Skoro skozi celo ge-neracijo ga je »Slov. Narod« hvalil in častil, čeprav je vedel, da je g. Turk »preokrenil svoj plašč«. Če se danes »Slov. Narod« nad Turkom zgraža in ga napada, je to malo le-vo za oba: za Turka in »Slov. Narod«. Ljud-je pa vidijo sedaj, koliko je dati na slavo-speve »Slov. Naroda«, ki jih ta ravno te dni spušta na čast svojim zajedničarskim kan-didatom. Če je grdo »preokreniti plašč«, je še bolj grdo takega močja za ta čin najprvo hvaliti in nato napadati. Sicer pa vse to spa-da v poglavje o »čistih in jeklenih značajih napredne misli«.

Poglavje o volivnem gulažu in vinu. — Na sestankih zajedničarjev in mladincev se pije in je zastoj. To se pravi: gostilničar je da nič zastoj, ampak vse plača tisti, ki priredi shod. In ti sklicatelji teh in takih shodov imajo za take »volivne« shode do-volj denarja. Saj sam »Sl. Narod« trdi, da je Praprotnikova banka dala mladincem 4 milijone na razpolago. Koliko sta pa Kre-ditna in Jadranska odrinila »Zajednici«, o tem je »Narod« pozabil poročati. Pa to je zopet drugo poglavje. Vkljub tem zastoj-skim večerjam so pa ti shodi obiskani zelo slabo. Kako se sedaj kaže, bodo pa še slab-še. Nekateri obiskovalci zastojkarskih za-jedničarskih shodov so namreč v petek zve-čer pri Levu »padli noter«. Po stari navadi so šli na shod, tam jedli in pili, a naposled morali enkrat — sami plačati. Nekateri so plačali 80—100 kron »cehe«. Sedaj se pri-dušajo, da ne bodo več hodili na te shode in da te stranke sedaj ne bodo volili. Jeze se: Čemu nas vabijo in nas puste tako »no-ri pastik«. Tako se masčuje ta reč. Mi za-jedničarjem svetujemo, naj se brž obrnejo na Jadransko in Kreditno, da zamaši vrzel, sicer so njih shodi v nevarnosti.

Kandidatje Zveze delov-nega ljudstva.

1. Dr. Ljudvit Perič, odvetnik.
2. Ivan Makuc, žel. uslužb.
3. France Kremžar, urednik.
4. Dr. Ivan Stanovnik, odvet. kandidat.
5. Josip Pirc, rač. svetnik.
6. Lovro Klemenčič, visokošolec.
7. Ivan Kralj, uradnik.
8. Dr. Valentin Rožič, profesor.
9. Franc Orehek, zasebni uradnik in po-sestnik.
10. Peter Leban, železničar.
11. Rado Čelešnik, zasebni uradnik.
12. Josip Rajner, žel. uslužbenec in po-sestnik.
13. Mihael Moškerc, urednik.
14. Dr. Milan Lemež, odvet. kandidat.
15. Ignac Mihevc, uradnik.
16. Ivan Srebot, čevljar in posestnik.
17. Jurij Moser, izvošček in posestnik.
18. Franc Čepeljnik, žel. strojevodja.
19. Franc Slovše, izvošček.
20. Josip Vidmar, čevljar.

21. Janko Jeglič, šolski ravnatelj in po-sestnik.
22. Anton Kerhne, žel. ključavničar.
23. Ivan Pestotnik, uradnik.
24. Alojzij Zajec, strojni stavec.
25. Dr. Anton Brečelj, zdravnik.
26. Rajko Ostere, tapetnik.
27. Andrej Lah, uradnik.
28. Srečko Žumer, strojni stavec.
29. Albin Zajec, fin. rač. svetnik.
30. Franc Novak, mizar.
31. Ivan Tokan, uradnik.
32. Anton Kerč, zasebni uradnik.
33. Viktor Adamič, žel. uradnik.
34. Hinko Glavan, delavec.
35. Josip Rozman, uradnik.
36. Pavel Keršič, mizar.
37. Karel Gruber, fin. rač. svetnik.
38. Ludvik Miklošič, vlakovodja.
39. Alojzij Blatnik, pek. pomočnik.
40. Dr. Vinko Šarabon, profesor.
41. Matevž Golob, knjigovez.
42. Alojzij Walla, auto-montér.
43. Anton Letnar, pek.
44. Martin Ban, poštni poduradnik.
45. Alfonz Valand, strugar.
46. Štefan Bizovičar, žel. ključavničar.
47. Karel Čaks, kletar.
48. Franc Terseglav, urednik.
49. Dr. Andrej Gosar, narodni poslanec.

NAMESTNIKI:

1. Josip Gostinčar, posestnik.
2. Vojteh Cerač-Cerič, sprevodnik.
3. Anton Habe, univ. sluga.
4. Franc Rozman, strojni ključavničar.
5. Ivan Mazovec, profesor.
6. Josip Rutar, tisk. uslužbenec.
7. Anton Grobelšek, žel. strojevodja.
8. Ivan Erbežnik, delavec.
9. Anton Koleča, žel. sklad.
10. Dr. Marko Natlačen, odvetnik.
11. Anton Osolin, zavirač drž. železnice.
12. Franc Mara, železn. pristav.
13. Franc Schuller, vlakovodja j. ž. v p.
14. Ivan Jakopič, pis. sluga.
15. Karol Cenčič, invalid.
16. Martin Kralj, čevljar.
17. Ivan Pate, skladiščnik.
18. Franc Eržen, žel. uslužbenec.
19. Jakob Golmajer, sluga.
20. Franc Cerar, šofer.
21. Franc Gorše, nadsprevodnik.
22. Ivan Kranje, čevljar.
23. Ivan Marjašič, kurjač.
24. Jakob Golar, miz. pomočnik.
25. Edvard Meze, posestnik.
26. Dr. Josip Puntar, knjižničar.
27. Ivan Rahne, mizar.
28. Dr. Celestin Jelenc, odvetnik.
29. Franc Debevec, strojevodja.
30. Anton Bočkaj, brivec.
31. Ivan Stresen, stavec.
32. Peter Bučar, žel. vlakov.
33. Josip Pečan, poslovođa.
34. Franc Pa lin, trg. poslovođa.
35. Anton Bučar, sprevodnik.
36. Jožef Megušar, pek.
37. Anton Jeglič, svetilničar.
38. Anton Nadižar, mizar.
39. Franc Neizer, vlakovodja.
40. Martin Dolenc, čevljar.
41. Josip Jerman, sprevodnik.
42. Ivan Fregelj, nadsprevodnik.
43. Jakob Baumkircher, železničar.
44. Leopold Kolman, uradnik.
45. Matija Svitlič, delavec.
46. Peter Leban, pisar.
47. Alojzij Kancler, vlakovodja.
48. Josip Škornik, strojevodja v p.
49. Oroslav Slapar, krojač.

Politične novice.

+ Prozorna igra. »Jutro« kaj rado pripoveduje svojim bralcem, da je seda-nja radikalno-demokratska vlada trdna kakor pohorski granit, da so vse kombina-cije opozicionalnih listov v vladni krizi gole izmišljotine in da o kakem razcepu v demokratskem klubu v Belgradu že celo niti govora ni. To nam ponavlja »Jutro« dan za dnem — pred občinskimi volitvami. Ne bomo se spuščali tukaj v meritorno stran tega vprašanja, ali v resnici ob-stoji kriza ali ne, pribiti pa moramo, da so te vsake danje »Jutrove« trditve na neomainost vlade in trdnost demokratske-ga kluba navadentor na naslov uradniških volivcev v Ljub-ljani prav nič drugega. »Jutro« hoče uradnike prestrašiti in preplašiti z »moč-jo« demokratov v Belgradu, češ bojte se nas, ker mi bomo ostali večno na vladi in kdor ne bo z nami volil in kogar ne bo naš zaupnik pri JDS škrinjici označil za »našega«, t. j. za vernega jedeesarskega kristjana, tega bomo! Vprašanje je le, če bo ta terorizem tudi kaj zalegal, kajti po-litična koleša se tudi v Belgradu vrte in se bodo zavrtela bodisi pred volitvami ali pa po volitvah. Ampak takrat, majku Vam!

+ Tajni ponočni sestanek. Priboči-vevo glasilo »Poročilo« poroča: »Sinoči so v parlamentarnih klubih mnogo govorili o tajnem zaupnem sestanku v hotelu »Impe-rial« (v Belgradu). Z gotovostjo trdijo, da so se sestanka udeležili p. leg nekkih zagrebških kongresistov tudi Ljuba Davidovič in Žika Rafajlovič, minister za gozde in rudnike. Pravijo, da bo s prihodom Radičevcev v

Belgrad nastopil trenotek, ko bo razcep v demokratskem klubu postal viden in jasen.« + Sestanek v Brodu na Savi. Danes v nedeljo se vrši sestanek delegatov Hrv. bloka z raznimi srbijanskimi politikami. Bel-grajski listi poročajo v komentarjih k te-mu sestanku, da Radič sam ne pojde v parlament, ampak samo njegovi poslanci kot »delegacij«. On da je federalist in v federalističnih državah pošiljajo v central-ni zastop le »delegat«. V prirodu nje-govih »delegatov« v parlament vidi on le prvi začetek federalistično urejene države. 200 milijonov dinarjev + 400 milijo-nov dinarjev + 150 milijonov dinarjev bo preskrbel dr. Kumanudi za državne urad-nike. Tako poroča belgrajska »Politika«. V svojih razgovorih z delegati uradniških organizacij je Kumanudi baže izjavil, da je mogoče prihraniti 200 milijonov dinarjev, če se 20 odstotkov uradnikov odpusti iz službe. 400 milijonov dinarjev predvideva proračun za prihodnje leto za povišanje uradniških plač, 150 milijonov dinarjev pa je predvidenih za povišanje draginskih doklad. — Mi predlagamo, na' odpusti Ku-manudi iz državne službe 90 odstotkov uradnikov in sebe najprej, pa bo še več ostalo za druge. Onim pa, ki bodo ostali, naj pa pove naslov tiste banke, ki bi mo-rebiti eskomptirala njegove obljube.

+ Pogajanja za nemške glasove v Voj-vodini. Novosadski »D. Volksblatt« beleži poročilo demokratskega »Jedinstva«, da se je v Pančevu za občinske volitve dosegel sporazum med demokratsko stranko in Nemci, in sicer temeljem pismenega dogo-vora. Zlasti so se demokrati obvezali, da posrbe za to, da dobe volivno pravico vsi Nemci, ki so sedaj v volivnih listah izpu-šeni. »D. V.« ugotavlja, da je pančevski pakt zgolj krajevnega značaja in ne more vplivati na odločitev, ki jo bo glede takti-ke sklenilo vodstvo nemške stranke. Po-litika je sedaj kupčija in ako žele slovan-ske stranke sodelovanja Nemcev, potem naj ne prihajajo s praznimi obljubami, ampak z jasnimi, če le mogoče pismenimi pogoji.

+ Ženska volivna pravica v franco-skem senatu odgodena. Francoski senat je žensko volivno pravico, ki jo je bila poslanska zbornica sklenila, s 156 proti 134 gla-sovom odklonil.

+ Mussolini in lira. Od 16.—22. okto-bra so bile poulične borbe v Italiji — lira v Parizu 55 frankov 60 centimov. — Dne 24. oktobra je zahteval Mussolini v Neapo-lju, da se mu izroči oblast — lira v Parizu 57 fr. 30 c. — Med 25. in 29. nobenih po-sebnih dogodkov — lira 56 fr. 20 c. — Dne 30. oktobra prevzame Mussolini vladu — lira 56 fr. 90 c. — Dne 31. oktobra nova vlada v Rimu — lira 58 fr. 90 c. — Dne 2. novembra Mussolinijev ekspezo — lira 61 fr. 20 c. — Teden dni pozneje slede od-redbe proti korupciji — lira 67 fr. 80 c. — Dne 14. novembra pročitla Mussolini svoj program — lira 71 fr. 50 c. — Če bi pa Italija imela svojega Kumanudija, bi noti-rala v Parizu 0-007, kakor nemška krona v Curihu.

Koncert v proslavo na-rodne praznika.

Ljubljanska akcija Jugoslovanskega no-vinarskega združenja priredi 1. decembra ob 8. zvečer v »Unionov« dvorani koncert v proslavo narodnega praznika. Sodeluje-jo ljubljanski pevski zbori in godba drav-ske divije.

Spored koncerta:

1. Antonin Dvořák: *Legende* op. št. 59, št. 1, 2, 3, 4. Izvaja orkester muzike drav-ske divizije. Dirigent: kapelnik g. dr. Jo-čerin.
2. a) St. Mokranac: *More izvor voda*, (rukovet). b) A. Foerster: *Z glasnim su-mom s kora*, (v spomin skladateljeve 85let-nice). c) St. Binički: *Divna noči*. Mešani zbori. Poje pevski zbor »Glasbene Matice«. Pevovodja g. ravnatelj Matej Hubad.
3. a) O. Dev: *Tihi veter od morja*. b) O. Dev: Hrepenenje. Moška zbor. Poje pevski zbor Zveze jug. železničarjev. Pe-vovodja g. Mirko Premelj.
4. a) St. Premrl: *Medved z medom*. b) O. Dev: *Njega ni*. Mešana zbor. Poje glas-beno društvo »Ljubljana«. Pevovodja g. Marko Bajuk.
5. a) J. Hatze: *Bi me majko, bi* (ma-cedonska narodna). b) J. Hatze: *Oj, de-vojko mala* (srbska narodna). Mešana zbo-ra. Poje pevsko društvo »Slavec«. Pevovod-ja g. Anton Ravnik.
6. a) E. Adamič: *Tožba* (Kaj Ti je Mojca?). Moški in mešani zbor. b) St. Pre-mrl: *Na dan!* Moški zbor. Poje pevsko dru-štvo »Ljubljanski Zvon«. Pevovodja g. Zor-ko Prelovec.
7. E. Adamič: *Molitev*, koral za moški zbor s spremljevanjem tanjar. Pojo ljub-ljanski združeni v Zvezi slov. pevskih zbo-rov včlanjeni moški zbori, spremlja muzi-ka dravske divizije. Pevovodja zvezni pe-vovodja g. Zorko Prelovec.

Po koncertu presta zabava.

Ij Amerikanska moka. Oddelek za so-cialno politiko nam sporoča: Trvdka Ni-kelsbacher & Smrkolj v Ljubljani je dobila

amerikansko moko. Cena, ki se je uradno ugotovila kot primerna, znaša pri prodaji na drobno K 23.80. Po isti ceni prodaja amerikansko moko tudi trvdka Alojzij in M. Zorman v Ljubljani.

Dnevne novice.

— Slovensko banko prevzame Slaven-ska banka. »Slovenski Narod« poroča, da prevzame Slovensko banko Praprotnikova »Slavska banka«. Ali z živim invetarjem tudi, tega »Slov. Narod« ne pove.

— Za kulturo. »Od otroških zavetišč pa gori do univerze so pri učnih zavodih demokrati pospeševali vse, kar je bilo po-speševanja potrebno in vidno.« (Glej »Ju-tro« od 25. t. m. uvodnik). Kakor je splošno znano, je bila »pospeševanja« zelo nevred-na ljubljanska medicinska fakulteta...

— Kralj Peter I. Osvoboditelj. Spomi-nu Velikega Kralja Osvoboditelja — Uje-dinitelja, — je naslov ravnokar izišle knji-ge, katero je zbral in priredil gospod ravnatelj I. mestne deške ljudske šole v Ljub-ljani Jakob Dimnik. »Lično vezana, 130 strani obsegajoča spominska knjiga s slikami kralja Petra I. in Aleksandra ter Karadjordja, je vseskozi zanimiva po vse-bini, času primerna in potrebna ter bo do-bro služila zlasti šolskim in učiteljskim knjižnicam. (Učiteljski Tovariš, št. 47, l. 1922.)« Obenem toplo priporočamo sle-deče knjige in spise istega plodovitega avtorja: Avstrijski junaki, Zlati jubilej cesarja Franca Jože-fa I. i. dr. zlasti pa letna poročila I. mest-ne deške ljudske šole v Ljubljani izza voj-nih let 1915—1918 s popisi n slikami cele vrste odličnih generalov in admiralov ter drugih zaslužnih mož, ki so junško bra-nili »ljubljeno Avstrijo« z orožjem in duha svitlimi meči proti vsem sovražnikom.

— »Kulturen čin«. Včerajšnje »Jutro« našteva v svojem uvodniku dolgo vrsto »kulturnih« demokratskih činov. Med te-mi čini navaja tudi ustanovitev »Jutra«. — Popolnoma pa pozablja na ustanovitev »Pondeljka«, v katerem je priobčeval g. dr. Mehmed Nož (po domače Grog) svoje klasične podlistke. Naj nam gospodje ne zamerijo, da mi popravimo zanemarjenje, ki ga je »Jutro« prizadejalo svojemu od-ličnemu ministrskemu sotrudniku.

— »Posebna organizacija«. »Cela vr-sta Sokolskih (prosimo z veliko začetnico »S«, če mogoče!) in drugih prosvetnih domov je bilo zadnja leta zgrajenih na de-želi s sodelovanjem posebne organi-zacije, ki se je ustanovila po iniciativi dr. Žerjava.« — Tako beremo v včeraj-šnjem »Jutru«. Vprašamo: Kdo je ta »po-sebna organizacija? Ne bomo izdali men-da nobene tajnosti, če povemo, da je ta »posebna organizacija« — državna bla-gajna in pa ministrski svet, ki dovoljuje milijonske podpore za sokolarenje v naši deželi.

— Redek slučaj. V ponedeljek 27. no-vembra obhajata v Podlipovci pri Zagorju ob Savi biserno poroko oče in mati obče znanega in priljubljenega g. Ivana Lov-rača. Poročal bo zagorski rojak g. Franc Hrastelj. Celi rodbini Lovračevi najiskre-njeje čestitamo.

— Kmetiska zveza v Stopičah pri No-vem mestu je priredila v nedeljo dne 19. t. m. javno zborovanje, ki je prav lepo uspelo. Po poročilu o zunanjepolitičnem položaju, ki ga je podal tajnik SLS v No-vem mestu g. Munda, so se sprejele reso-lucije za znižanje carine pri prešutarjih, za izenačenje davkov in protest zoper raz-kristjanje naših šol ter zaupnica Jugoslo-vanskemu klubu. Hinavsko politiko samo-stojnežev so zborovalci ogorčeno obsojali.

— Občina brez občinskih doklad na direktne davke. Vzorna občina je glede občinskega gospodarstva Dolenja vas pri Ribnici. V proračunski seji dne 21. novembra je občinski odbor sprejel pra-račun, ki izkazuje, da se ni sprejelo popol-noma nobene doklade na direktne davke za občinsko gospodarstvo, pač pa največ na alkohol. Okrajni cestni odbor zahteva 355% naklado, država grozi z novimi zem-ljiškimi davki, gotovo ni mogel odbor bolj-še zastopati interesov svoje občine, kot da se je odločil za prostovoljni davek. — Ob-činsko gospodarstvo je v rokah SLS.

— Vič pri Ljubljani. V včerajšnji ob-činski seji je tukajšnji občinski odbor so-glasno odobril proračun za prihodnje leto. V postavko je postavil precejšnjo vsoto za prizidavo meščanske šole pri novi šoli. da bo šla za prihodnjo jesen gotova. Spomladi mislijo resno že pričeti z delom, Tudi se je sklenilo darovati iz občinske blagajne 20.000 K za uboge šolske otroke, ki nimajo obleke in morajo bos hoditi v šolo. Odkar imamo nov občinski odbor, v katerem ima SLSvečino, se je v tem krat-kem času mnogo storilo in se bo še. Kle-rikalnega zmaja se nikdo pri nas ne boji, kakor pri vas v Ljubljani. Kmalu bodo v vaseh bolj napredovali nego v beli Ljub-ljani. Nestirno pričakujemo 3. decembra tudi mi Vičani ljubljanskih volitev ter že-limo, da bi prišlo tudi mesto enkrat k po-trebneemu gospodarskemu delu.

Underwood

pisalni stroji so najboljši

Zahtevajte ponudbe!

THE REX Co.

LJUBLJANA

Tel. 268 - Gradišče št. 10 - Tel. 268

Opalograph

razmnoževalni aparati so svetovnoznani

Zahtevajte ponudbe!

Zimska sezona!

Lastni izdelki!

Manufaktura - Moda - Kolekcija

Drago Schwab

LJUBLJANA, Doornij trg št. 3.

priporoča specijelno sezonske izdelke, kakor zimske suknje, raglane, modne in športne obleke, usnjene suknjiče in raglane (za avtomobiliste), čepice, zimsko perilo itd. itd. Izdelava po meri v lastnem modnem salonu.

Inserirajte v „Slovenca“!

Najboljši so pravi AMERIKANSKI in angleški

SINGER-šivalni stroji

Singer-igle in nadomestni deli.

LASTNA MEHANIČNA DELAVNICA



Singer-olje sukanec svilu itd.

PRODAJA NA OBROKE

— Singer-šivalni stroji Bourne & Co New York —

CENTRALA za kraljevino SHS Zagreb, Marulićeva 5. — Podružnice:

LJUBLJANA, SELENBURGOVA ULICA 3.

Zagreb, Karlovac, Varaždin, Osijek, Vinkovci, Bjelovar, Brod n/S, Suhobica, Novi Sad, Maribor, Sarajevo, Mostar, Banjaluka, Tuzla, Dubrovnik, Podgorica, Beograd, Kruševac, Niš, Skoplje, Veles, Bitolj, Kragujevac, Zaječar i Stip. — Zastopstva so v vseh večjih krajih.

Z našega skladišča v Ljubljani nudimo dokler traja zaloga:

Podkve za konje

„Styria“ kavine mlinčke

Vile, jeklene, s 4 rogmi, 12" dolge

Kladivo za gramoz (Schotterschlägel)

Cveke za pete, v zabojih po 50 kg

Svinčnike znamke „Staedler“

„PUCH“ kolesa

Cene zelo ugodne!

Cene zelo ugodne!

„SINTA“ ind. in trg. družba z o. z. Ljubljana.

Nudimo iz našega skladišča:

Molino-spodnje blače la za delavce. Delavske Zephyr-srajce, temne in svetle. Črni klot, delavske srajce. Bele moške srajce.

Zensko perilo. — Zenske srajce z ročnim vezanjem.

Vse po najnižjih cenah. Najboljša izdelava in samo najboljše blago.

„ZE-HA“, domači proizvod perila, ZAGREB, ulica 19.

**Žepna
koleđarja
za 1923**

v dveh lično izdelanih oblikah 12×7 in 6×4 cm se dobijo po vseh knjigarnah in trgovinah s papirjem. Koleđarja sta lično vezana in tiskana na dobro limenem papirju.

Naroča naj se direktno pri
Zvezni tiskarni in knjigarni
v Ljubljani, Wolfova ul. 1

PERJE

vsak čas, po najnižjih cenah, pri

E. VAJDA,

IZVOZ divjačine in perutnine,

ČAKOVEC, Medjimurje,

JUGOSLAVIJA. — Brzopis: VAJDA, Čakovec. — Telefon št. 59.

NAPRODAJ:

Goetz Trieder, 8×

Zlata verižica, 170 cm dolga

18 karatna zlata ura z dvojnimi po-
loharalno zlata ura krovom.

Istotam se tudi prodaja:

Vila na Bledu, enopodst., krasno

zatišju, brez prahu, z vel. sadnim

vrtom, zasajenim z žlahtnim sad-

jem, oddaljena 3 min. od jezera.

Lahka kočija, enovprežna, in lahke

zimske sanke, zelo pripravne.

Nadalje se cenó odda:

Samokres in krasno lovška puška

za kroglo z municije kakor tudi

obilno množ. municije

Ponudbe na upravitelstvo

Hobert. „Slovenca“ pod št. 5042.

Polnojarmeniki

Stroje za žage in obdelavo lesa, vsakovrstne, najnovejše konstrukcije dobavljajo tako po najnižji ceni iz jugoslov. skladišča

WELKERWERKE

WIEN XIII., Breitenseerstrasse Nr. 56.

Pojasniti daje speditivja „Balkan“, Ljubljana.

Kolesa

Vam prenovi in strokovno shrani

preko zime

ob malenkostni pristojbini trdka

J. GOREC, Gosposvetska c. 14.**Naznanilo.**

Mestna hranilnica ljubljanska naznanja, da vsled dovoljenja nadzorstvene oblasti sprejema poleg hranilnih vlog na knjižice tudi

vloge na tekoči račun

ter jih obrestuje po najugodnejši obrestni meri. Enako kakor za hranilne vloge jamči tudi za vloge v tekočem računu mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo.

Ravnateljstvo
Mestne hranilnice ljubljanske.

**V PARADIŽU**

sta bila brez obleke

Adam in Eva

sedaj tega ni treba, ker se dobe vsakovrstne

obleke za gospode
dame in otroke

v trgovini

O. Bernatovič

Ljubljana, Mestni trg 5-6.

**Zadružna Gospodarska banka d. d.**

Ljubljana, Dunajska cesta št. 38/1

(začasno v prostorih Zadružne zveze).

Telefon št. 21.

Podružnice: DJAKOVO, MARIBOR, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT, SIBENIK. Ekspozitura: BLEO.

Interesna skupnost s: Sveopćo Znanstveno banko d. d. v Zagrebu in njeno podružnico v Karlovcu ter Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Kapital in rezerve skupno nad čez K 60.000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk Drž. razr. loterije.